

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

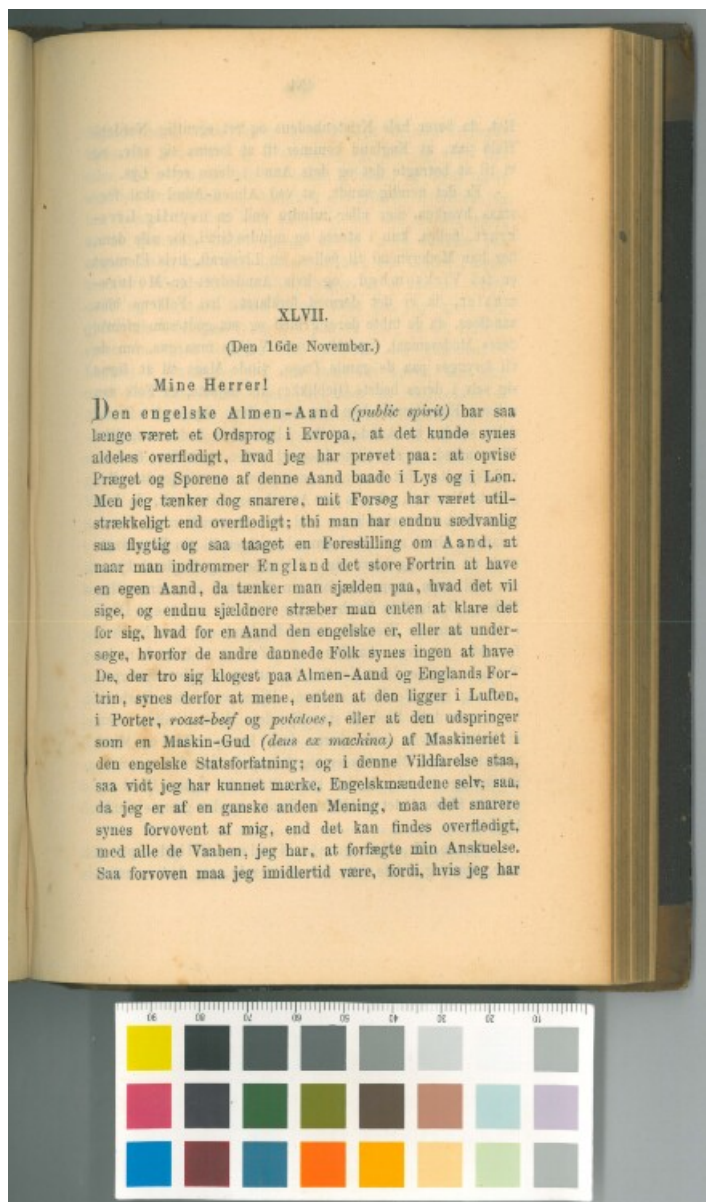
Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 453. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm13255/facsimile.pdf (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

XLVII.

(Den 16de November.)

Mine Herrer!

Den engelske Almen-Aand (*public spirit*) har saa længe været et Ordsprog i Evropa, at det kunde synes aldeles overflødig, hvad jeg har prøvet paa: at opvise Præget og Sporene af denne Aand baade i Lys og i Løn. Men jeg tænker dog snarere, mit Forsøg har været utilstrækkeligt end overflødig; thi man har endnu sædvanlig saa flygtig og saa taaget en Forestilling om Aand, at naar man indrømmer England det store Fortrin at have en egen Aand, da tænker man sjælden paa, hvad det vil sige, og endnu sjældnere stræber man enten at klare det for sig, hvad for en Aand den engelske er, eller at undersøge, hvorfor de andre dannede Folk synes ingen at have. De, der tro sig klogest paa Almen-Aand og Englands Fortrin, synes derfor at mene, enten at den ligger i Luften, i Porter, *voast-beef* og *potatoes*, eller at den udspringer som en Maskin-Gud (*deus ex machina*) af Maskineriet i den engelske Statsforfatning; og i denne Vildfarelse staa, saa vidt jeg har kunnet mærke, Engelskmændene selv, saa, da jeg er af en ganske anden Mening, maa det snarere synes forvovent af mig, end det kan findes overflødig, med alle de Vaaben, jeg har, at forfægte min Anskuelse. Saa forvovent maa jeg imidlertid være, fordi, hvis jeg har

Ret, da beror hele Kristenhedens og ret egentlig Nordens Held paa, at England kommer til at forstaa sig selv, og vi til at betragte det og dets Aand i deres rette Lys.

Er det nemlig sandt, at ved Almen-Aand skal forstaaes hverken mer eller mindre end en usynlig Livskraft, fælles, kun i større og mindre Grad, for alle dem, der har Modersmaal til fælles, en Livskraft, hvis Element er fri Virksomhed, og hvis Aandedræt er Modersmaalet, da er det dermed forklaret, hvi Folkene blev aandløse, da de tabte deres Frihed og saa godt som glemte deres Modersmaal, og vist, hvad Vej de maa gaa, om de vil forynges paa de gamle Dage, vinde Magt til at ligne sig selv i deres bedste Øjeblikke: det højeste, et Folk saa vel som Enkeltmaad kan naa her neden. Og er det fremdeles sandt, at Aanden eller Livskraften i den engelske Virksomhed er slet ikke [nogen] anden end den fordm velbekjendte, vidt berømte, mageløse, nu mishjendte eller glemte Nordens Kæmpe-Aand, er det sandt, da kan intet Haab være rimeligere end det: at vort Nordens Aand, i samme Grad som Modersmaalet stiger til sin Dronningstol, vil rejse og hæve sig i Hjemmet, og England kjendes ved ham, som en forloren Son ved sin arverdige Fader. Og hvilket Haab skulde være for stort om Daad i den nærmeste Fremtid, naar England og vort Norden, forenede paa ny i Aanden, som Takker i den danske Tunge, forene deres Kræfter for at ære Nordens Kæmpeaand og vise Verden, at hans Hjem var intet Barbari, hvor man drak Blod af sine Fjenders Hjærneskaller, men et Valhal, hvor man gjerne drak Forlig i Vin og Mjød med hver ædel Modstander, og kæmpede kun for at prøve Styrke og øve sig til den store Strid for rigtigt Guld og grønne Skove i det guldtagne Gimle og det grønne Gudhjem!

Ja, m. H., det gamle Nordens Billed-Sprog blev, før jeg vidste det, levende i mig, og det er min

